Sygn. akt XVII AmC 85/07

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 sierpnia 2007 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Andrzej Turliński

Protokolant asystent sędziego Agnieszka Spurek

po rozpoznaniu w dniu 7 sierpnia 2007 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa

przeciwko Towarzystwu SA w W

o uznanie postanowienia wzorca umownego za niedozwolone

I oddala powództwo,

II zasądza od na rzecz Towarzystwa SA w W kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt zł) tytułem zastępstwa procesowego,

III przejmuje na Skarb Państwa Kasę Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 600 zł z tytułu opłaty sądowej od pozwu, od której powód był zwolniony z mocy prawa,

IV nakazuje publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt Skarbu Państwa kasy Sądu Okręgowego w Warszawie.

SSO Andrzej Turliński

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym do Sądu w dniu 9 lutego 2007 r. domagał się uznania za niedozwolone postanowienia § 24 ust. 1 ogólnych warunków ubezpieczenia autocasco pozwanego Towarzystwa SA w W o treści:

„w razie kradzieży pojazdu SA wypłaca odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu na dzień ustalenia odszkodowania."

W ocenie powoda zaskarżone postanowienie pozwala pozwanemu Towarzystwu na arbitralne modelowanie swojej odpowiedzialności względem konsumenta, ponieważ dzień ustalenia odszkodowania nie został we wzorcu umownym (o.w.u.) określony.

Dlatego przedłużenie przez pozwanego postępowania likwidacyjnego może doprowadzić do zmniejszenia odszkodowania dla ubezpieczonego, a więc do naruszenia zasady ekwiwalentności świadczeń w umowie ubezpieczenia.

Pozwane Towarzystwo wnosiło o oddalenie powództwa. Wskazało na zgodność zakwestionowanego unormowania z terminami spełnienia świadczenia ze strony ubezpieczyciela, określonymi w art. 817 k.c. Ponadto dokonało oceny § 24 ust. 1 owu autocasco w kontekście treści § 28 owu traktującego o terminie likwidacji szkody oraz § 2 ust. 17 owu definiującego wartość pojazdu z uwzględnieniem, między innymi, okresu eksploatacji pojazdu od chwili zakupu do dnia zajścia zdarzenia losowego objętego ubezpieczeniem.

Towarzystwo podkreśliło, że rozwiązania prawne przytoczonych przepisów owu pozostają w zgodzie z zapisem art. 363 § 2 k.c.

Na rozprawie pozwany oświadczył, że w dniu 31 lipca 2007 r. uchwalił nowe owu autocasco, które uchyliły warunki będące przedmiotem sporu.

Sąd Okręgowy w Warszawie ustalił i zważył, co następuje.

Na stan faktyczny sprawy składają się przedstawione w stanowiskach procesowych stron postanowienia owu oraz oświadczenie pozwanego Towarzystwa o uchwaleniu w dniu 31 lipca 2007 r. nowych owu autocasco.

Odnosząc się do oświadczenia pozwanego o uchyleniu objętych sporem owu autocasco należy zważyć, że w świetle treści art. 479^{40} k.p.c. przyjęcie przez Sąd jego prawdziwości, na co zresztą w sprawie nie ma żadnego dowodu, nie skutkowałoby oddaleniem powództwa z tej przyczyny. Jak bowiem wynika z tego przepisu zaniechanie przez pozwanego stosowania skarżonego postanowienia wzorca umownego po wytoczeniu powództwa nie ma wpływu na bieg postępowania. Taka właśnie sytuacja ma miejsce w rozpatrywanej sprawie, ponieważ pozew wniesiono przed wycofaniem z obiegu skarżonych owu (data wniesienia pozwu - 9 lutego 2007r. – data uchwalenia nowych owu wg oświadczenia pozwanego - 31 lipca 2007 r.).

W związku z tym należało dokonać oceny zasadności roszczenia powoda pod kątem obowiązującego prawa materialnego.

Umowa ubezpieczenia jest umową nazwaną zdefiniowaną w art. 805 § 1 kodeksu cywilnego nadającego jej brzmienie: „przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę." Według § 2 tego przepisu „przy ubezpieczeniu majątkowym świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku."

Nie ulega wątpliwości, że omawiana umowa nie jest umową wzajemną ze względu na element losowości stosunku ubezpieczeniowego. Strona ubezpieczająca osiąga zaspokojenie swojego interesu przez to, że w zamian za przyrzeczenie pokrycia uszczerbku większego, lecz niepewnego godzi się ponieść ciężar mniejszy, lecz za to pewny w postaci opłacanej składki. Z kolei ubezpieczyciel, w skali wielkich liczb i rachunku prawdopodobieństwa, ponosi ryzyko kontraktowe w o wiele mniejszym stopniu przy uwzględnieniu całości umów przez siebie

zawieranych z uwagi na wielkie środki finansowe zgromadzone drogą składek funduszu ubezpieczeniowego.

Z przytoczonych powodów w stosunku ubezpieczeniowym nie ma mowy o ekwiwalentności świadczeń pozostającej cechą umów wzajemnych (art. 487 § 2 k.c.). Zatem wywody powoda o naruszeniu w badanych owu zasady ekwiwalentności świadczeń, co świadczyć ma o abuzywności treści § 24 ust. 1 owu autocasco są z gruntu nietrafne.

Art. 385 [1] § 1 k.c. definiuje niedozwolone postanowienia umowne jako kształtujące prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Jednak za tego typu postanowieniach nie mogą być uznane te, które określają główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Jak przyjął w wyroku z dnia 9 października 2003 r. Sąd Najwyższy w sprawie sygn. akt VCK 277/02 opublikowanym w OSNC 2004/11/184 „nie ulega wątpliwości, że postanowienie owu ubezpieczenia dotyczące określenia sumy ubezpieczenia i odszkodowania oraz wartości pojazdu będącej podstawą i dla ustalenia sumy ubezpieczenia i dla ustalenia wysokości odszkodowania określają główne świadczenia ubezpieczyciela (wypłata odszkodowania) i ubezpieczyciela (zapłata składki).

Sąd meriti w całości podziela przedstawione stanowisko Sądu Najwyższego. Skutkuje to uznaniem analizowanego postanowienia § 24 ust. 1 owu autocasco za konkretyzację świadczenia głównego pozwanego, które z mocy art. 385[1] § 1 k.c. zdanie drugie nie podlega weryfikacji pod kątem abuzywności.

Należy również wskazać, na co słusznie zwrócił uwagę pozwany w odpowiedzi na pozew, że w świetle unormowań owu pozostających w logicznym związku z normą § 24 ust. 1 owu główne świadczenie pozwanego ubezpieczyciela zostało sformułowane jednoznacznie. I tak zapisy § 28 ust. 3 – 6 owu ustalają konkretne terminy likwidacji szkody w następujący sposób.

„ 3.Odszkodowanie (świadczenie) jest wypłacane w terminie 30 dni od daty otrzymania przez SA zawiadomienia o powstaniu szkody, pod warunkiem złożenia w terminie 14 dni od daty zawiadomienia o szkodzie wszystkich niezbędnych dokumentów określających wysokość i zasadność roszczenia.

4. Jeżeli w terminie określonym w ust. 3 wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności SA albo wysokości odszkodowania (świadczenia) okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania SA wypłaca w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie.

5. Jeżeli w terminie określonym w ust. 3 lub 4 SA nie wypłaci odszkodowania, zawiadamia pisemnie osobę zgłaszającą roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub części w powyższym terminie.

6. Jeżeli w sprawie zaistniałego zdarzenia zostało wdrożone postępowanie karne lub cywilne, którego wynik ma istotne znaczenie dla ustalenia odpowiedzialności SA za szkodę, a ustalenie te nie mogą być dokonane samodzielnie w postępowaniu likwidacyjnym, odszkodowanie wypłacane jest w terminie 14 dni od uprawomocnienia się orzeczenia wydanego w tym postępowaniu."

Z kolei wartość pojazdu zdefiniowana została precyzyjnie w § 2 ust. 17 owu jako jego wartość rynkowa ustalona przez ubezpieczyciela na podstawie notowań rynkowych cen pojazdu danej marki, typu, roku produkcji, jego okresu eksploatacji, wyposażenia, przebiegu i stanu technicznego.

Podstawą do określenia wartości rynkowej pojazdu w całym okresie ubezpieczenia jest aktualny katalog uznany przez ubezpieczyciela, w oparciu o który ustalana jest suma ubezpieczenia oraz odszkodowanie.

Nazwa katalogu podawana jest w umowie ubezpieczenia.

Sąd zauważa ponadto, że zaskarżone postanowienie pozostaje w zgodzie z zasadą art. 363 § 2 k.c., według której, jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania.

W tym stanie rzeczy Sąd działając na podstawie art. 385^1 § 1 k.c. oddalił powództwo jako bezzasadne.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. stosownie do wyniku sporu.

Publikację po wyroku zarządzono na podstawie art. 479^{44} § 1 k.p.c.

Kosztami sądowymi od których powód był zwolniony z mocy prawa obciążono Skarb Państwa.

SSO Andrzej Turliński